

ÚVODNÍK

Milí čitatelia,
osobne máme radi jeseň. Takú slnečnú, farebnú. Pociťujeme už ale chladné počasie, v ruke držíme skôr čaj než zmrzlinu a tričká sme vymenili za teplé svetre. Radi by sme vám napísali pár slov o krásach tohto ročného obdobia...

Je to čarovné obdobie plné farieb, dozrievajúcich plodov, ale aj zmien počasia. Je to zároveň aj príchod zimy, ktorá prináša do našich príbýtkov pokoj a dni oddychu. Prichádza pomaly, po horúcich letných dňoch sa k nám krok za krokom približuje. Prichádza s ňou aj začiatok školského roka, na ktorý sme už takmer zabudli. Jeseň mení aj prírodu. Cesty, parky, lesy sú plné farebného lístia. Lastovičky už dávno odleteli do teplých krajín. Ostatné zvieratka nelenia a usilovne znášajú do svojich brlohov zásoby potraviny, ktoré im pomôžu prečkať mrazivú zimu. Jeseň vplýva v istej miere aj na ľudí. Dni sú čoraz kratšie, slniečka menej a aj studený vietor začíname cítiť na svojich tvárach. Niektorí ľudia počas jesene upadajú do depresí a jesenného ničnerobenia.

OBSAH

Festival vedy a techniky	1
Október - mesiac úcty k starším	2
Medzinárodný deň knižníc	2
Využitie tabletov na hodinách	3
Erasmus+ alebo 3 týždne	3
Noc výskumníkov	4
Voľby do školského parlamentu	4
Život na školskom internáte	5
Slovenská Tech Expo	6
Svetový deň výživy obrazom	6

Ale treba sa pozrieť aj na iné stránky jesennej prírody, ako je zber plodov a zeleniny, ktoré nám budú dávať vitamíny počas zimy a ochránia nás pred pazúrmí neželaných chorôb. Polia spustli a už len krákajúce vrany nám podávajú správy o prichádzajúcich chladných dňoch. Čaro jesene dokážu oceniť najmä deti váľajúce sa v kope lístia alebo im stačí len pohľad na lietajúceho šarkana unášaného vetrom k nedohľadným výšinám.

Jesenná príroda prináša aj veľa možností pre aktívne využitie voľného času. Ideálnym riešením je spojiť príjemné s užitočným. Nájďme si čas na prechádzku v lone prírody. Parky a prírodné priestranstvá sú v jeseni krásne farebné. Zbavíme sa každodenného stresu a podporíme svoje zdravie. Zvlášť v tomto čase. A potom už len teplý čaj, teplá deka a najnovšie vydanie nášho časopisu ŠACÁK...

„Všetky knihy zožltnú, ale kniha prírody má každý rok nové, nádherné vydanie.“

Súctou, Vaša redakčná rada

FESTIVAL VEDY A TECHNIKY AMAVET

20. októbra sa na pôde Prírodovedeckej fakulty UPJŠ V Košiciach konalo krajské kolo Festivalu vedy a techniky AMAVET. Aj náš klub, 960, mal na prehliadke svoje zastúpenie. Leo Tóth a Jakub Stolár z II.T a ich Starostlivosť o domácich miláčikov zaujala porotu natoľko, že sme získali postup na celoslovenské finále, ktoré sa bude konať v Bratislave.

Príprava na celoslovenskú prehliadku je v plnom prúde a pod odborným okom pána majstra Ing. Maroša Ivana.

Tak nám drzte palce, nech sme v Bratislave úspešní.

Eva Kovalčíková, AMAVET klub 960

OKTÓBER – MESIAC ÚCTY K STARŠÍM

Oktober, druhý mesiac jesenný, prezývaný mesiac úcty k starším. Je to mesiac, kedy si pripomíname tých, ktorí pre nás veľa urobili. Sú to naši starí rodičia, ktorí nás veľa naučili a ich čas obetovali nám.

Ako sa hovorí: *“Rodičia vychovávajú, babka s dedkom rozmaznávajú.”*

Iste si pamätáte, ako ste s babičkou piekli koláče alebo si vychutnávali jej legendárne buchty. Ak ste u babičky, nikdy nie ste hladní. Slovo hlad pre ňu proste neexistuje. Alebo vám ukáže čaro z jej záhradky plné kvetín, bylínok či plodov. S tými modernejšími babičkami zas napr. pozeráte katalógy s kozmetikou, televízne relácie, idete na nákupy alebo hráte karty.

S dedkom zas čítate noviny, hovoríte mu vaše tajomstvá, môže vás naučiť bicyklovať sa alebo spolu vyjedáte sladkosti. Možno, že vám to niekedy nedá úplne najavo, ale verte či nie, je veľmi rád, keď s ním trávite čas.

Ak ich máte radi, snažte sa s nimi tráviť čo najviac času, pokiaľ sa dá. Aby ste si to neuviedli, až keď bude neskoro. Počúvajte ich múdrosti a buďte im oporou. A keď vám niekedy zavolajú alebo prídu na návštevu neberte to tak, že vás zase otravujú, ale buďte radi, že sa o vás zaujímajú a chcú ich posledný čas stráviť práve s vami, lebo ste pre nich dôležití. Tak aj vy im prejavte záujem a lásku.

Pamätajte, aj vy jedného dňa zostanete a budete potrebovať niekoho, kto bude vašou oporou.

redakčná rada

MEDZINÁRODNÝ DEŇ ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC

S pomocou kníh sa mnohí stávajú učeními i mimo školy. Bez kníh nebýva učený nikto ani v škole.“

(Jan Amos Komenský)

Dňa 23. októbra 2023 sme si pripomenuli aj my, Medzinárodný deň školských knižníc. Uskutočňuje sa od roku 1999, vždy štvrtý októbrový pondelok. Je oslavou knižníc, podporuje vzťah ku knihám a k čítaniu, poukazuje na dôležitosť knižníc pri vzdelávaní mladej generácie.

My sme si ho pripomenuli v tento deň na hodinách slovenského jazyka a literatúry. Vyučujúce si pre žiakov pripravili hodiny obohatené zaujímavými aktivitami vonline priestore na tabletoch, ktorými disponuje naša moderná a krásna nová školská knižnica. Veríme, že i v dobe moderných technológií pretrvá čaro a sila sveta fantázie a poznania ukryté v knihách.

Ako sme už vyššie spomenuli, tento deň je oslavou knižníc, ktoré podporujú u čitateľov vzťah ku knihám a k čítaniu. Preto sa treba zamyslieť nad otázkami: Akú knihu si naposledy čítal? Čítaš rád? A vôbec. Čítaš?

Ak sú všetky odpovede záporné, ponúkame 5 rád, ako čítať viac kníh.

1. rada: Určiť si svoj cieľ
2. rada: Nájsť si čas na čítanie
3. rada: Maj knihu stále pri sebe
4. rada: 5 strán denne
5. rada: Napíš si zoznam kníh, ktoré chceš prečítať.

Veľa šťastia v čítaní!

Želajú vyučujúce slovenského jazyka
Jarka, Evka, Katka

VYUŽITIE TABLETOV NA HODINÁCH SLOVENSKÉHO A ANGLICKÉHO JAZYKA

V našej škole sa snažíme o zavádzanie inovácií na vyučovacích hodinách. Snažíme sa zaujímavou formou prepojiť vyučovanie slovenského či anglického jazyka s digitálnou technológiou. S použitím rôznych webových aplikácií sa výučba jazykov stáva hrovou a zároveň aj náučnou súčasťou nášho života.

Poznáte vzdelávaciu metódu WEBQUEST ???

WebQuest je vzdelávací nástroj, ktorý slúži na usmerňovanie žiakov pri online výskume a skúmaní špecifických tém. Bol vyvinutý v roku 1995 profesorom Bernie Dodgeom a jeho kolegami z univerzity v Kalifornii. Tento prístup integruje internetové zdroje do vzdelávania a podporuje študentov, aby sa stali aktívnymi účastníkmi svojho učenia. WebQuesty sú navrhnuté tak, aby žiaci spolupracovali, využívali internet na vzdelávanie, kriticky hodnotili informácie a vytvárali vlastné závery.

WebQuesty sú cenným nástrojom taktiež pre pedagógov, ktorí chcú zapojiť študentov do aktívneho učenia a motivovať ich na hlbšie skúmanie tém. Pomáhajú rozvíjať kritické myslenie, digitálne zručnosti a schopnosť spolupracovať.

Túto metódu rada používam na hodinách slovenského či anglického jazyka, ale pozor..... je dôležité pamätať aj na to, že použitie tabletov by malo byť vyvážené s tradičnými formami vzdelávania a hrovou fyzickou aktivitou. Cieľom je vytvoriť pestrofarebné a stimulujúce prostredie, ktoré bude podporovať rôzne aspekty učenia materinského či cudzieho jazyka a zároveň záujem žiakov o jazykové vzdelávanie.

Digitálny priestor je fajn, ale tradičné formy vzdelávania majú vždy svoje čaro.

Jarmila Plavčková

PROJEKT ERASMUS+ ALEBO 3 TÝŽDNE V BUDAPEŠTI

Desať vybraných žiakov našej školy absolvovalo od 5.2. do 26.2.2023 praktickú odbornú stáž v Budapešti. Stáž sa uskutočnila v rámci programu Erasmus + - odborné vzdelávanie a príprava, financovaného Európskou úniou. Účastníci mobility absolvovali prax vo firme PowerQuattro Zrt v Budapešti, ktorá pôsobí v oblasti silnoprúdovej elektroniky.

Stáže sa zúčastnili žiaci z odboru mechanik mechatronik, programátor obrábacích a zvarovacích strojov a zariadení a mechanik elektrotechnik. V rámci praxe sa venovali montáži solárnych panelov. Získali prvé praktické skúsenosti v zahraničí, spoznali novú krajinu, odniesli si množstvo kultúrnych zážitkov. Vo voľnom čase si prešli množstvo pamiatok, navštívili rôzne kultúrne aj športové podujatia. Pozreli si Budapeštianske Tropicarium so zaujímavým podmorským životom, navštívili Palác zázrakov, kde videli množstvo technických zaujímavostí a hľavolamov.

Žiaci, ktorí absolvovali odbornú stáž v Budapešti, získali skúsenosti a zručnosti, ktoré sa im zídu pri ďalšom uplatňovaní sa na trhu práce. Prvé pracovné skúsenosti a pobyt v zahraničí budú pre nich inšpiráciou na celý život.

Program Erasmus+ poskytuje mladým ľuďom príležitosť stráviť určitý čas v zahraničí a rozšíriť si obzory. Preto veríme, že táto krátka pripomienka projektu z predošlého školského roka inšpiruje a motivuje mladších spolužiakov.

Na Erasmus chodia len tí najlepší.

Pavol Bába

NOC VÝSKUMNÍKOV

Dňa 29. septembra 2023 sa naša škola zúčastnila na vzdelávacej akcii Európska noc výskumníkov 2023.

Návštevníci obchodného centra Optima, kde sa akcia konala, sa mohli názornou formou oboznámiť so základmi robotizácie a umelej inteligencie. Na túto tému sme aj my mali názorné učebné pomôcky.

Robotické rameno skladalo časti modelu automobilu Volvo. Umelá inteligencia dokázala efektívne vyriešiť cestu guľôčky v umelom labyrinte. Návštevnosť akcie bola veľká.

Náš stánok sa tešil mimoriadnemu záujmu čo dokazujú aj fotografie.

Peter Vida

NOC VÝSKUMNÍKOV U NÁS V ŠKOLE

V rámci Európskej noci výskumníkov sme dostali možnosť sa zapojiť do aktivít a formou Vedeckého kuriéra nám bol doručený "Oceán v skúmavke" - labák, ktorý sme realizovali priamo u nás v škole.

Vedeckého čarodejníctva sa chopila pani učiteľka Petra Demeterová a ukázala nám simuláciu schránok morských organizmov, podarilo sa nám chemicky rozbiť molekulu vody na vodík a kyslík a celý pokus sme uzatvorili zapálením zmesi vodíka s kyslíkom a vyrobili sme opäť vodu.

Napriek tomu, že sme nikam necestovali, oceán prišiel za nami.

V skúmavke.

žiaci I.BD a II.TL

VOĽBY DO ŠKOLSKÉHO PARLAMENTU

Po roku v dňoch 20.9. a 23.9.2023 na našej škole prebehli voľby členov do školského parlamentu. Aaj tento rok si žiaci školy tajným hlasovaním volili svojich zástupcov, ktorí ich budú zastupovať vo vzťahu k vedeniu školy a svojím postojom a konaním budú obhajovať ich záujmy a podieľať sa na vytváraní priateľskej atmosféry v škole aj navonok.

Za členov školského parlamentu (ďalej len ŠP) si zvolili týchto žiakov:

CSATLÓS Attila III.DP
VERNER Samuel II.T
HORVÁTH Daniel II.M
JAKLOVSKÝ Martin III.T
FLÓRA Sebastián III.DP
HARASIN Peter III.M
ZAMBOVÁ Monika I.P
HOVANEC Lubomír IV.T

Zvolení členovia sa stretli dňa 28.9.2023 a tajným hlasovaním si zvolili predsedu, podpredsedu a tajomníka. Predsedom ŠP sa stal **Flóra Sebastián** (III.DP), za podpredsedu ŠP bol zvolený **Csatlós Attila** (III.DP) a tajomníkom ŠP sa stala **Zambová Monika** (I.P).

Členovia ŠP v tento deň volili aj zástupcu žiakov do Rady školy, ktorým sa stal **Csatlós Attila**.

Chceme sa vám poďakovať za zodpovedný prístup k voľbám. Zvoleným členom ŠP srdečne blahoželáme, veríme, že k plneniu svojich povinností budú pristupovať zodpovedne a bude sa im dariť. Želáme im veľa aktivít, ktorými prispievajú ktomu, aby nám bolo v našej škole bolo spolu dobre a veselú. Ostatní kandidáti, ktorí neboli zvolení za členov ŠP sa stávajú aktívnymi dobrovoľníkmi ŠP- mladými aktivistami, čím zabezpečujú zastúpenie žiakov zo všetkých tried aich spoluprácu pri plánovaní aktivít, či podávanie návrhov a pripomienok pre zlepšenie fungovania školy.

Touto cestou prijímame pozvanie na naše stretnutia, ktoré sú verejné. Tešíme sa na vaše návrhy a podnety na vytváranie priateľskej atmosféry alebo aj skrášenie priestorov, či iné pripomienky. Veríme, že nám budete nápomocní aj pri plánovaní aktivít, ktoré budú robiť našu školu zábavnejšiu a takú aby sme sa v nej cítili dobre.

Zároveň vás pozývame na naše stretnutia, o ktorých vás budeme informovať cez členov ŠP alebo našich mladých aktivistov.

Mladí aktivisti a školský parlament
a koordinátorka ŠP Ing.Katarína Kovalová, PhD.

ŽIVOT NA ŠKOLSKOM INTERNÁTE

SLEDOVANIE BASKETBALOVÝCH ZÁPASOV

Veľa voľného času žiaci ubytovaní na školskom internáte trávia v krásnej telocvični školy nielen pri športových hrách a v posilňovni, ale aj sledovaním dievčenských basketbalových zápasov, ktoré sa konajú na palubovke v našej telocvični. Telocvična je domácim prostredím pre YOUNG ANGELS Academy, kde mávajú prvotrigonové basketbalistky tréningy. Pozorovanie skvelých športových výkonov mladých krásnych dievčat a žien sú pre našich chlapcov príjemným spestrením voľného času mimo vyučovania.

STOLNOTENISOVÝ TURNAJ

Stolnotenisový turnaj na začiatku školského roka mal pomôcť našim novým prvákovi začleniť sa do internátnej komunity, zoznámiť sa s novými kamarátmi prostredníctvom športu. Turnaj na školskom internáte sa uskutočnil dňa 21.09.2023. Na dvoch ping-pongových stoloch si žiaci zahráli niekoľko zápasov, rozdelení do dvoch skupín. V skupinách sa hralo systémom každý s každým. Z každej skupiny postúpili prví dvaja do finále. Vo finále si 4 hráči opäť zahráli systémom každý s každým. Víťazom turnaja sa stal **Oleksii Fedorenko I.TL**, ktorému kvífazstvu blahoželáme. Na druhom mieste sa umiestnil **Marek Vaľko z II.T** a tretí skončil **Filip Tremko z I.P**. Víťaz si vychutnal pizzovú odmenu. Odmenili sme aj druhé a tretie miesto, a taktiež všetci zúčastnení dostali na začiatku croissant na energiu do športového zápolenia. Chlapci strávili pekné športové popoludnie.

DÓM SV. ALŽBETY - SEVERNÁ VEŽA

Náš školský internát dňa 3.10.2023 organizoval pre študentov návštevu najvýznamnejšej a dominantnej pamiatky mesta Košíc – gotickej katedrály. Dóm svätej Alžbety je rozlohou najväčšia sakrálna stavba na Slovensku. 60 metrov vysokú severnú vežu resp. Žigmundovu vežu žiaci zdolali po cca 160 schodoch úzkeho pravotočivého schodiska. Cestou na vežu sa na prvom poschodí nachádzal hodinový mechanizmus, na druhom konštrukcia a upevnenie zvonov, na treťom dva zvony, na štvrtom časť hodinového stroja. Na vrchole veže stojí tri metre vysoký medený kríž. Odmenou na vrchole veže bola počas slnečného počasia pekná panoramatická vyhládka na mesto Košice. V starom meste si žiaci pozreli ďalšie kultúrne pamiatky: Kaplnku svätého Michala, Park s fontánou pri Kaplnke sv. Michala, Urbanovu vežu, Staromestskú radnicu, Národné divadlo Košice. Nakoľko bolo krásne slnečné počasie, dopriali si študenti aj chutnú zmrzlinu.

MINIMARATÓN

V krásnom jesennom počasí 11.10.2023 sa naši žiaci ubytovaní na školskom internáte zúčastnili na MINIMARATÓNE, ktorý tradične usporiadal školský internát Antona Garbana v Košiciach. Súťažilo okolo stovky chlapcov aj dievčat z rôznych školských internátov v Košiciach. Každý z nich dostal malé občerstvenie v podobe croissantu, ktorý zapíjali minerálkou. V tejto početnej konkurencii sa naši chlapci nestratili. Víťazom celého Minimaratónu sa suverénne stal **TARAS LYSYTSIA z II.TL** triedy a za prvé miesto si odniesol zlatú medailu. Víťazovi blahoželáme a ďakujeme za skvelú reprezentáciu školy a školského internátu. Poďakovanie za reprezentáciu školy a školského internátu patrí všetkým 16-tim zúčastneným žiakom, ktorým prajeme ešte veľa podobných športových zážitkov.

IMATRIKULÁCIA

Noví ubytovaní žiaci – prváci, aby sa stali riadnymi členmi nášho internátu, mali by prejsť rituálom prijímania do Cechu Internátneho SOŠ PT ŠACA. Pre nových prvákov dňa 25.10.2023 minuloroční prváci, ktorí ako prví zažili túto prijímaciu ceremóniu, pripravili zopár zábavných úloh. Nováčikovia tak mali možnosť prejavíť sa ako zrelí jedinci, ktorí sú schopní nebrať sa príliš vážne. Všetci prváci ukázali svoju šikovnosť a bez problémov prešli zadanými úlohami. Každý prvák dostal Certifikát so svojím menom ako spomienku. Dúfame, že si tento deň užili, a že si ho navždy uchovajú vo svojej pamäti. Na záver bonusom celej imatrikulácie bola neformálna beseda s riaditeľom školy a školského internátu, ktorý bol našim čestným hosťom.

Henrieta Mihaliková, vedúca šI

SLOVAKIA TECH EXPO 2023

Študenti II.TL, III.M a III.DP sa dňa 20.09.2023 zúčastnili konferencie Slovakia Tech Forum-Expo.

Hlavnou témou tohtoročnej technologickej konferencie bola umelá inteligencia, zelená energia a elektromobilita.

Študenti mali možnosť si vypočuť prednášky, interaktívne prezentácie, vyskúšať si moderné technológie. Pochutili si aj na popcornu a cukrovej vate.

A aké sú ich dojmy?

20.9.2023 som sa zúčastnil exkurzie Slovakia Tech Expo. Boli tam rôzne prednášky o umelej inteligencii a veľa technologických vynálezov. Bola tam napríklad VR (virtuálna realita) technológia určená na operácie v zdravotníctve. Automatizované stroje v poľnohospodárstve pre uľahčenie práce človeka. Bola tam formula a vodičové auto. Film o znečistení životného prostredia, ktorý bol veľmi pekný. Pre žiakov stredných škôl boli dostupné aj rôzne úlohy s pečiatkami, za všetky splnené úlohy sme mohli hrať o zaujímavé ceny.

Mne osobne sa to celkom páčilo. Prednášky boli zaujímavé, technológie a vynálezy boli úchvatné. Zažil som veľmi pekný deň!

Dominik Vilinský, II.TL

Navštívil som Slovakia Tech Expo v Košiciach a musím povedať, že ma najviac zaujala téma bezpečnosti a kybernetiky. Stále nás obklopuje rastúci svet internetu a digitálnych technológií, a preto je dôležité venovať pozornosť ochrane našich údajov a systémov.

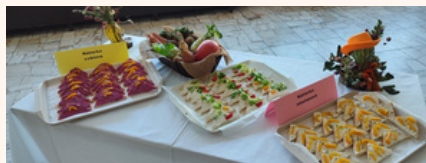
Sledoval som prednášky a prezentácie od odborníkov na tieto témy, a bolo fascinujúce dozvedieť sa viac o súčasných výzvach v oblasti kybernetickej bezpečnosti. Taktiež ma potešilo vidieť, aké inovatívne riešenia sa vyvíjajú na zabezpečenie našich digitálnych aktivít.

Celá udalosť bola veľmi zaujímavá a ponúkla mi cenné pohľady na budúcnosť digitálnej éry. Slovakia Tech Expo je naozaj skvelou príležitosťou spoznať najnovšie trendy v oblasti IT a kybernetickej bezpečnosti. Bol to pre mňa veľmi zaujímavý zážitok!

Matej Michalík, II.TL

SVETOVÝ DEŇ VÝŽIVY OBRAZOM

ŠACÁK - Časopis Strednej odbornej školy priemyselných technológií v Košiciach

Redakcia: Mgr. Jarmila PLAVČKOVÁ, Mgr. Eva KOVALČÍKOVÁ

Adresa redakcie: SOŠ PT, Učňovská 5, 040 15 Košice

Za príspevky ďakujeme učiteľom a žiakom SOŠ PT Košice.

Foto: autori článkov.

Elektronickú podobu Šacáku nájdete na www.sossaca.sk, na FB a INSTAGRAME školy.

Časopis vychádza pre vnútorné potreby školy.